
**ACTA – RESUM DE LA REUNIÓ DEL GRUP DE TREBALL “MERCAT LABORAL I
TURISME” DEL CONSELL MUNICIPAL TURISME I CIUTAT**

Data: Dimecres, 11 d'abril de 2018

Hora: 17:00h

Lloc: Sala Món, Barcelona Activa (C/ Llacuna, 162)

Assistència

Persones que han assistit:

- Joan Balañach, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB)
- Juanjo Casado, UGT
- Òscar Casanovas, CETT-UB
- Àngel Díaz, expert
- Joan Itxaso, Associació de Veïns de la Sagrada Família
- Carme Madrigal, Som Paral·lel
- José Mansilla, Ostelea
- Elisa Martí, Fem Sant Antoni
- Carmen Mozo, Pimec Comerç
- Sílvia Pastor, Associació d'Apartaments Turístics (APARTUR)
- Roser Prenafeta, Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya
- Luna Reinoso, Alba Sud
- Josep Anton Rojas, Consorci de Turisme de Barcelona
- Manel Romero, Associació de Veïns El Coll
- Vicenç Tarrats, CCOO
- Joan Torrella, Ajuntament de Barcelona
- Àngels Santigosa, Ajuntament de Barcelona
- Xavier Suñol, Ajuntament de Barcelona
- Teresa Udina, Ajuntament de Barcelona

Ponent:

- Ernest Cañada, expert

Secretaria tècnica:

- Secretària CTiC, Rosa Bada i Sílvia Susana Flores
- Momentum^{co}, Irene Humet

Persones excusades:

- Ana Barluenga, Associació Catalana de Agències de Viatges Especialitzades (ACAVE)
- Joan Callís, expert
- Manel Casals, Gremi d'Hotels de Barcelona (GHB)
- Reme Gómez, Associació de Veïns Barri Gòtic
- Marta González, Associació Catalana de Professionals de Turisme (ACPT)
- Sergi Marí, Ajuntament de Barcelona
- Núria Paricio, Barcelona Oberta
- Xavier Ricart, Cambra de Comerç
- Marc Rodés, Grup municipal Partit Demòcrata de Catalunya

Desenvolupament de la sessió

Benvinguda i context

Rosa Bada dóna la benvinguda i agraeix l'assistència a les persones participants i al ponent, a qui presenta com a investigador especialitzat en turisme responsable, docent de la Universitat de Barcelona i actualment coordinador del centre d'investigació i comunicació social Alba Sud i membre del Consell com a expert.

Presentació

Ernest Cañada inicia la presentació reflexionant sobre "perquè es produeix l'associació de treball en el sector turístic i la precarització". Proposa ampliar el territori per veure que aquest fenomen no només es dóna a Barcelona i alhora observar com s'aborda des d'altres països, com ara Anglaterra, Mèxic, República Dominicana. Considera que cal un anàlisi més detallat de les raons que porten a aquesta associació abans d'afirmar que el turisme atrau la precarització.

Adverteix que és fàcil caure en les dinàmiques proposades pels diferents sectors, ja sigui des de la vessant de RRHH o de la millora de la productivitat, o des de la vessant de les condicions de treball, i proposa fer un anàlisi del treball turístic d'acord amb la seva indústria.

Comenta que hi ha tres grans grups on es poden englobar les causes que duen a terme aquesta degradació de les condicions laborals.

- a) Relacionades amb l'**essència de l'activitat turística**: demanda molt oscil·lant (segons temporada, esdeveniments, ...), importància del territori on s'ofereix el servei, i costos en la formació de determinades tasques, que malauradament hi ha molta gent disposada a fer.

- b) Relacionades amb les **transformacions del sector**:
- La separació entre la propietat, la gestió i la marca, fa que els beneficiaris hagin d'augmentar perquè hi ha més persones entre les que repartir-los.
  - Processos de capitalització del sector on, a part dels bancs, hi ha fons d'inversió sustentats per persones particulars que volen veure créixer els seus fons donant lloc a una relació cada vegada més dura entre capital i treball, i molta pressió per donar respostes a curt termini.
  - La innovació de l'economia col·laborativa dels últims anys ha fet que el sector també es vegi perjudicat igual que alguns canvis a nivell tecnològic.
- c) Relacionades amb el **territori**: importància de la localització del negoci a analitzar, ja que si suposa elevats costos per ser una destinació d'èxit, buscarà la manera de reduir els costos del treball. Alhora que hi ha molta gent disposada a treballar en una destinació turística i cobrar poc, a canvi de tenir l'experiència d'haver treballat en un lloc d'èxit. Destaca que l'èxit turístic no és garantia de qualitat laboral.

Explica que un objectiu de les empreses és reduir costos laborals flexibilitzant la mà d'obra en funció de les necessitats de l'empresa, i intensificar el seu treball. A continuació detalla diversos mecanismes pels quals les empreses arriben a aquest objectiu:

- Composició de la força del treball: naturalitzar que hi hagi llocs de feina on es cobri poc.
- Referents a la contractació: desaparició de llocs de feina que són substituïts per altres, temes contractuals com ara contractar part de les hores fixes i altra part complementàries.
- Aprofitament de la força del treball: intensificació excessiva de la productivitat.
- Pressió contra l'organització i el poder de les persones treballadores: organització col·lectiva en defensa dels propis drets laborals.

Finalitza la presentació posant l'exemple de *Las Vegas*, on l'organització sindical ha aconseguit millorar salaris i condicions laborals del sector turístic, comparant-los a altres ciutats de l'entorn.

A mode de resum, conclou que:

- ✓ és clau que el "mercat laboral i la millora de les condicions" sigui un tema d'actualitat, per poder dur a terme una anàlisi amb profunditat.
- ✓ és molt important reconèixer la importància dels drets laborals.
- ✓ cal aconseguir que des del sector empresarial es vulgui millorar en les condicions laborals.
- ✓ a nivell de ciutat, ha d'haver-hi un compromís i una aposta pel treball decent en el sector del turisme.

Torn d'intervencions

Es pregunta al ponent

- a què es refereix quan utilitza el concepte "turisme d'èxit". Ernest Cañada especifica que es refereix en termes comercials (nº de turistes, nº de persones que volen venir a conèixer Barcelona i/o voler viure una experiència professional per a fer currículum, ..). Es reflexiona sobre si és possible seguir amb aquest turisme d'èxit i alhora aconseguir un turisme sostenible.
- sobre a quin tipus d'aliances es referia en l'exposició de les conclusions. Ernest Cañada explica que com més propera sigui la propietat de les empreses, més fàcil és crear aliances i poder prendre consciència de la realitat. En canvi, si la propietat són fons d'inversió, aquests queden molt més allunyats de la realitat.

Se succeeixen diferents intervencions expressant reflexions i opinions al respecte de la temàtica.

- Es comenta que caldria modificar la normativa per evitar el mecanismes que afavoreixen males pràctiques en el sector turístic.
- S'adverteix que cal posar atenció a les iniciatives d'economia col·laborativa que, malgrat semblar modernes i innovadores, repeteixen alguns efectes antics que duen a la precarització laboral.
- Es reflexiona sobre el cas de *Las Vegas*, i la seva eventual replicabilitat, destacant-ne que fou la força de l'organització col·lectiva sindical qui aconseguí fortes millores laborals.
- Es proposa que hi hagi un identificatiu per a empreses que tinguin consciència per a millorar aspectes laborals.
- Es reflexiona sobre com la robotització, actualment poc desenvolupat en el turisme, pot amenaçar el mercat laboral. Ernest Cañada opina que, en tot cas, podria succeir una reconversió, però no una desaparició de llocs de treball.
- Es considera que hi ha un contrast molt fort entre l'èxit del turisme, i la precarització laboral del sector: molta desigualtat, no s'inclou el treball de les cures, ...
- Es comenta que en part, l'origen de la precarització laboral en el turisme ve de l'època en que el turisme de sol i platja va deixar de tenir l'èxit inicial (anys 70 i 80). Calia rebaixar costos laborals per tal d'aconseguir la mateixa eficiència. Hi ha diferències incomparables entre el turisme de sol i platja i el turisme urbà, amb molta menys estacionalitat i, per tant, més possibilitats de mantenir el preu.
- Es coincideix en que cal centrar-se en què pot fer l'Ajuntament per vetllar per la millora de les condicions laborals, tenir clar cap a quin model turístic es vol avançar i adaptar l'entorn del turisme cap a aquest enfoc definit.

Per finalitzar la sessió, Rosa Bada comenta que està pendent de concretar propera sessió amb ACPT i que se n'informarà tan aviat estigui concretada.

Sense més intervencions es dona per finalitzada la sessió.